



## PUBLICATIEBLAD

**LANDSBESLUIT, HOUDENDE ALGEMENE MAATREGELEN, van de 18<sup>de</sup> september 2014, ter uitvoering van artikel 44a, achtste lid, van de Algemene landsverordening Landsbelastingen<sup>1</sup> (Landsbesluit fiscale kasregistratiesystemen)**

---

IN NAAM VAN DE KONING

---

De tweede waarnemend Gouverneur van Curaçao,

In overweging genomen hebbende:

dat het in het kader van een juiste en volledige belastingheffing wenselijk is om nadere regels te stellen ten aanzien van de wijze waarop een kassabon, als bedoeld in artikel 44a van de Algemene landsverordening Landsbelastingen, dient te worden uitgereikt;

Gelet op:

Artikel 44a, achtste lid, van de Algemene landsverordening Landsbelastingen;

Heeft, de Raad van Advies gehoord, besloten:

### Artikel 1

In deze regeling en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. controle-autoriteit: de Stichting Overheids Belastingaccountantsbureau;
- b. fiscaal kasregistratiesysteem: een kassa met een geïntegreerde printer danwel de combinatie van een kassa met een separate printer, voorzien van een fiscaal geheugen, dat voldoet aan de op grond van artikel 3 bij ministeriële regeling met algemene werking gestelde eisen;
- c. kassa-identificatienummer: een door de controle-autoriteit aan een fiscaal kasregistratiesysteem toegekend uniek registratienummer;
- d. kasregistratieplichtige: de op basis van artikel 44a, eerste lid, van de Algemene landsverordening Landsbelastingen, bij ministeriële regeling met algemene werking aangewezen administratieplichtige, die ter zake van zijn leveringen of diensten een kassabon dient uit te reiken met gebruikmaking van een fiscaal kasregistratiesysteem;
- e. leverancier: de leverancier van fiscale kasregistratiesystemen;
- f. gekwalificeerde installateur: een door de controle-autoriteit aangewezen installateur van fiscale kasregistratiesystemen.

---

<sup>1</sup> P.B. 2013, no. 53

## Artikel 2

1. Een kassabon, als bedoeld in artikel 44a, eerste lid, van de Algemene landsverordening Landsbelastingen, wordt middels een fiscaal kasregistratiesysteem uitgereikt.
2. Van de verplichting om een fiscaal kasregistratiesysteem te gebruiken, kan door de Minister van Financiën in de gevallen dat nakoming van die verplichting voor de betreffende administratieplichtige onmogelijk is of uit oogpunt van bedrijfsvoering onevenredig nadelig is, ontheffing worden verleend waarbij, gelet op artikel 44a, tweede tot en met zesde lid, van de Algemene landsverordening Landsbelastingen, voorwaarden en beperkingen kunnen worden gesteld.

## Artikel 3

Bij ministeriële regeling met algemene werking wordt bepaald aan welke eisen een fiscaal kasregistratiesysteem moet voldoen.

## Artikel 4

1. Een fiscaal kasregistratiesysteem dat voldoet aan de op grond van artikel 3 gestelde eisen, wordt op schriftelijk verzoek van een leverancier van dat fiscale kasregistratiesysteem of dat van een administratieplichtige, door de controle-autoriteit toegelaten.
2. Door de controle-autoriteit wordt een procedure vastgesteld waarmee op objectieve wijze kan worden beoordeeld of een fiscaal kasregistratiesysteem voldoet aan de op grond van artikel 3 gestelde eisen.
3. Onverminderd het bepaalde in het eerste en tweede lid, kan de controle-autoriteit zelfstandig een fiscaal kasregistratiesysteem dat voldoet aan de op grond van artikel 3 gestelde eisen, met inachtneming van het tweede lid toelaten, indien:
  - a. er geen verzoek wordt ingediend als bedoeld in het eerste lid;
  - b. er zich onder de toegelaten fiscale kasregistratiesystemen geen systemen bevinden van een voldoende betaalbaar niveau;
  - c. er met betrekking tot fiscale kasregistratiesystemen die een relevant aandeel hebben in het totale gebruik, geen verzoek wordt ingediend als bedoeld in het eerste lid.
4. Door de controle-autoriteit kunnen, in verband met de verplichtingen op grond van dit landsbesluit, voorwaarden en verplichtingen aan een toelating worden gesteld.
5. Een beslissing over het al dan niet toelaten van een fiscaal kasregistratiesysteem, is een beschikking in de zin van artikel 3, eerste lid, van de Landsverordening administratieve rechtspraak.
6. Op een toegelaten fiscaal kasregistratiesysteem wordt door of namens de controle-autoriteit middels een sticker het kassa-identificatienummer aangebracht.
7. Een op een fiscaal kasregistratiesysteem aangebracht kassa-identificatienummer mag niet worden verwijderd.

## Artikel 5

1. Een fiscaal kasregistratiesysteem mag slechts door een voor dat systeem gekwalificeerde installateur worden geïnstalleerd, gedeïnstalleerd, gewijzigd of gerepareerd.
2. Een gekwalificeerde installateur voldoet aan de door de controle-autoriteit vast te stellen noodzakelijke eisen van vakbekwaamheid en integriteit voor het onafgebroken deugdelijk functioneren van het fiscaal kasregistratiesysteem.

3. Aanwijzing van een gekwalificeerde installateur geschiedt door de controle-autoriteit waarbij voorwaarden en beperkingen kunnen worden gesteld.
4. Een beslissing over het al dan niet aanwijzen van een gekwalificeerde installateur, is een beschikking in de zin van artikel 3, eerste lid, van de Landsverordening administratieve rechtspraak.

#### Artikel 6

1. De controle-autoriteit draagt zorg voor het bijhouden en de publicatie van een overzichtsregister, waarin toegelaten fiscale kasregistratiesystemen en gekwalificeerde installateurs worden vermeld.
2. Op verzoek wordt door de controle-autoriteit kosteloos een afschrift van het overzichtsregister verstrekt.
3. In het overzichtsregister worden ook de voorwaarden en verplichtingen die op grond van artikel 4, vierde lid, aan een toelating worden gesteld, alsmede de eisen van vakbekwaamheid en integriteit die op grond van artikel 5, tweede lid, aan een installateur worden gesteld, opgenomen.
4. De procedure, bedoeld in artikel 4, tweede lid, waarmee beoordeeld kan worden of een fiscaal kasregistratiesysteem aan de gestelde eisen voldoet, wordt door de controle-autoriteit op verzoek verstrekt.

#### Artikel 7

1. Bij de installatie van een fiscaal kasregistratiesysteem wordt door de gekwalificeerde installateur of een medewerker van de controle-autoriteit een door de controle-autoriteit verstrekt zegel aan het kasregistratiesysteem aangebracht. Het zegel is voorzien van een uniek zegelnummer.
2. De kasregistratieplichtige is verplicht het fiscaal kasregistratiesysteem onafgebroken verzegeld te laten. Indien een fiscaal kasregistratiesysteem niet langer verzegeld is, voldoet het niet aan de eisen van het bij of krachtens dit landsbesluit bepaalde.

#### Artikel 8

1. De kasregistratieplichtige gebruikt en onderhoudt het fiscale kasregistratiesysteem op zodanige wijze dat het fiscaal kasregistratiesysteem onafgebroken deugdelijk functioneert. Een fiscaal kasregistratiesysteem functioneert deugdelijk indien alle door de kasregistratieplichtige verrichte transacties volledig en op de juiste wijze in het fiscaal kasregistratiesysteem worden opgeslagen, zodat de voor de heffing van de belasting van belang zijnde gegevens hieruit duidelijk blijken.
2. Indien het fiscale kasregistratiesysteem op enig moment niet deugdelijk functioneert, is de kasregistratieplichtige verplicht om:
  - a. de datum en het tijdstip waarop het kasregistratiesysteem ophoudt deugdelijk te functioneren, alsmede het kassa-identificatienummer, in zijn administratie vast te leggen;
  - b. vanaf dat moment ter zake van zijn leveringen en diensten een door de controle-autoriteit vastgesteld model kassabon uit te reiken;
  - c. bij een defect het fiscaal kasregistratiesysteem onverwijld te laten repareren door een gekwalificeerde installateur.

3. Zodra het fiscaal kasregistratiesysteem weer deugdelijk functioneert, is de kasregistratieplichtige verplicht de volgende gegevens in zijn administratie vast te leggen:
  - a. de datum en het tijdstip waarop het fiscaal kasregistratiesysteem weer deugdelijk functioneert; en
  - b. indien een reparatie heeft plaatsgevonden, de naam, adres, Crib-nummer en het door de Kamer van Koophandel toegekende registratienummer van de gekwalificeerde installateur die de reparatie heeft uitgevoerd.

#### Artikel 9

De kasregistratieplichtige die zijn onderneming dan wel een tot zijn onderneming behorend fiscaal kasregistratiesysteem overdraagt, maakt daarvan onverwijld schriftelijk melding bij de controle-autoriteit. Op de melding plaatst de kasregistratieplichtige de hierna genoemde gegevens:

- a. naam of handelsnaam, adres, Crib-nummer en het door de Kamer van Koophandel toegekende registratienummer van de kasregistratieplichtige;
- b. naam of handelsnaam, adres, Crib-nummer en het door de Kamer van Koophandel toegekende registratienummer van degene aan wie de onderneming of het fiscaal kasregistratiesysteem is overgedragen;
- c. het kassa-identificatienummer en het nummer van het aangebrachte zegel van het fiscale kasregistratiesysteem dat wordt overgedragen; en
- e. datum van de overdracht van de onderneming of het fiscaal kasregistratiesysteem.

Indien ter zake van de overdracht een deïnstallatie of wijziging van het fiscaal kasregistratiesysteem heeft plaatsgevonden, wordt daarnaast de naam of handelsnaam, het adres, het Crib-nummer en het door de Kamer van Koophandel toegekende registratienummer van de gekwalificeerde installateur vermeld.

#### Artikel 10

Het niet voldoen aan een verplichting als bedoeld in artikel 4, zevende lid, artikel 5, eerste lid, artikel 8, tweede lid, onderdelen a en c, en derde lid, en artikel 9, is een strafbaar feit.

#### Artikel 11

Dit landsbesluit treedt in werking met ingang van 1 oktober 2014.

#### Artikel 12

Het Landsbesluit kasregistratiesystemen<sup>2</sup> wordt ingetrokken.

---

<sup>2</sup> P.B. 2012, no. 69

Artikel 13

Dit landsbesluit wordt aangehaald als: Landsbesluit fiscale kasregistratiesystemen.

Gegeven te Willemstad, 18 september 2014  
N.C. RÖMER - KENEPA

De Minister van Financiën,  
J.M.N. JARDIM

Uitgegeven de 19<sup>de</sup> september 2014  
De Minister van Algemene Zaken,  
I.O.O. ASJES

## Nota van toelichting behorende bij het Landsbesluit fiscale kasregistratiesystemen

### *Inleiding*

Met ingang van 1 november 2012 is het Landsbesluit kasregistratiesystemen in werking getreden. Op grond van dit landsbesluit konden in de periode november 2012 tot en met december 2013 individuele administratieplichtigen worden aangewezen, die ter zake van hun leveringen en diensten een kassabon middels een fiscaal kasregistratiesysteem dienden uit te reiken. Met ingang van 1 januari 2014 geldt op grond van artikel 44a van de Algemene landsverordening Landsbelastingen (hierna: ALL) de algemene verplichting om een kassabon via een fiscaal kasregistratiesysteem uit te reiken voor aangewezen groepen administratieplichtigen. Bij aanschrijving van 20 december 2013 is door de Minister van Financiën echter goedgekeurd, dat de verplichting om een fiscaal kasregistratiesysteem te gebruiken eerst per 1 augustus 2014 effectief van kracht zal zijn.

Bij de Landsverordening tot aanpassing van de omzetbelasting, het formele belastingrecht en aanverwante belastinglandsverordeningen<sup>3</sup> zijn onder andere in de ALL wijzigingen aangebracht. Een aantal van deze wijzigingen hebben directe gevolgen voor het Landsbesluit kasregistratiesystemen en de verplichting om een fiscaal kasregistratiesysteem te gebruiken. In de eerste plaats wordt de groep administratieplichtigen, die ter zake van hun leveringen of diensten een kassabon dienen uit te reiken, thans in een ander artikel geregeld. Als gevolg hiervan kloppen de verwijzingen naar deze groep in het Landsbesluit kasregistratiesystemen niet langer en dient het landsbesluit op dit punt te worden aangepast. In de tweede plaats was de verplichting om een fiscaal kasregistratiesysteem te gebruiken, gebaseerd op artikel 43 van de ALL. In dit artikel is de administratieplicht geregeld. De reden om het gebruik van een fiscaal kasregistratiesysteem aan dit artikel te koppelen, was gelegen in de wens om individuele administratieplichtigen, die niet aan hun administratieplicht voldeden, reeds eerder tot het gebruik van een fiscaal kasregistratiesysteem te verplichten. Met de algemene verplichting voor de op grond van artikel 44a, eerste lid, van de ALL, bij ministeriële regeling aangewezen groepen administratieplichtigen om per 1 januari 2014 een fiscaal kasregistratiesysteem te gebruiken, is het verband met het niet voldoen aan de wettelijke administratieplicht feitelijk komen te vervallen. Een aansluiting bij de verplichting van artikel 44a van de ALL, om ter zake van bepaalde leveringen en diensten een kassabon uit te reiken, ligt thans veel meer voor de hand. Bij de wijzigingen van de ALL is hier ook rekening mee gehouden, door in artikel 44a de mogelijkheid op te nemen om bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen nadere regels te stellen. Ook in dit verband is het derhalve wenselijk om het huidige Landsbesluit kasregistratiesystemen aan te passen.

Verder is nog van belang, dat, zoals reeds eerder opgemerkt, met ingang van 1 januari 2014 een algemene verplichting tot het gebruik van een fiscaal kasregistratiesysteem geldt. De mogelijkheid om individuele administratieplichtigen tot het gebruik aan te wijzen, is niet langer noodzakelijk en inmiddels ook vervallen. Het Landsbesluit kasregistratiesystemen voorzag hier in artikel 7, tweede lid, ook reeds in. Nu het landsbesluit, gelet op de hiervoor genoemde aanpassingen in de ALL, toch dient te worden aangepast, kunnen de reeds vervallen bepalingen ook uit de tekst van het landsbesluit worden geschrapt. Tot slot zijn er, zowel vanuit leveranciers als de kasregistratieplichtigen, een aantal onduidelijkheden over de toelatingsprocedure naar voren gebracht. Bij de aanpassing van het landsbesluit is deze procedure dan ook gedetailleerder beschreven. De door het bedrijfsleven naar voren gebrachte praktische bezwaren tegen een onverkorte toepassing van de huidige regeling, zijn voornamelijk middels een aanpassing van de

---

<sup>3</sup> P.B. 2013, no. 50

Ministeriële regeling formeel belastingrecht<sup>4</sup> en een nieuwe ministeriële regeling met algemene werking, ter vervanging van de Ministeriële regeling kasregistratiesystemen<sup>5</sup>, opgelost.

De hiervoor genoemde noodzakelijke aanpassingen hebben tot gevolg, dat het Landsbesluit kasregistratiesystemen grondig dient te worden herzien. Om deze reden is er voor gekozen om het huidige landsbesluit niet te wijzigen, maar een nieuw landsbesluit op te stellen. De uitgangspunten van dit nieuwe landsbesluit zijn echter gelijk aan die van het Landsbesluit kasregistratiesystemen. De aanpassingen als gevolg van de wijzigingen in de ALL en het vervallen van de mogelijkheid om individuele administratieplichtigen tot het gebruik van een fiscaal kasregistratiesysteem te verplichten, hebben geen inhoudelijke wijzigingen van de regeling tot gevolg. Feitelijk geldt dit ook voor de procedure om tot toelating van een fiscaal kasregistratiesysteem te komen. De betreffende aanpassingen beogen deze procedure slechts inzichtelijker te maken; van een inhoudelijke wijziging is geen sprake. Slechts de aanpassingen om de praktische bezwaren vanuit het bedrijfsleven weg te nemen, betreffen inhoudelijke wijzigingen. Deze aanpassingen betreffen echter vooral wijzigingen in de hiervoor genoemde ministeriële regelingen en niet zozeer aanpassingen in dit landsbesluit.

Om praktische redenen is er voor gekozen om de toelichting op het Landsbesluit kasregistratiesystemen zo veel mogelijk in deze toelichting op te nemen en daar waar noodzakelijk aan te passen en aan te vullen. Uiteraard is de toelichting ten aanzien van vervallen bepalingen niet opgenomen en worden de nieuwe bepalingen toegelicht. Voor een juist begrip van de gehele regeling is het echter wenselijk om niet alleen de wijzigingen te beschrijven, maar ook hetgeen al eerder over de verplichting om een fiscaal kasregistratiesysteem te gebruiken is geschreven op te nemen.

### *Algemeen*

Artikel 44a, achtste lid, van de ALL bepaalt dat bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, nadere regels kunnen worden gesteld ter uitvoering van de verplichting om een kassabon uit te reiken. Op grond van het eerste lid van dat artikel kunnen groepen administratieplichtigen worden aangewezen, die ter zake van hun leveringen en diensten een kassabon dienen uit te reiken. Bij ministeriële regeling zijn administratieplichtigen aangewezen wiens activiteiten bestaan uit a) het verstrekken van spijzen en dranken, b) de verkoop van consumentenartikelen (met uitzondering van motorrijtuigen en vaartuigen), c) de reparatie van consumentenartikelen (met uitzondering van motorrijtuigen en vaartuigen) en d) persoonlijke dienstverlening. Het kenmerkende van deze groepen administratieplichtigen is dat het gebruikelijk is dat zij ter zake van hun leveringen en diensten een kassabon uitreiken en vaak contante betalingen ontvangen. Tijdens boekenonderzoeken is bovendien gebleken, dat een aanzienlijk aantal van de betreffende administratieplichtigen hun wettelijke fiscale verplichtingen niet, onvoldoende of op een onjuiste wijze nakomen. Om ook deze groep administratieplichtigen hun fiscale verplichtingen volledig en op de juiste wijze te laten nakomen, heeft de regering ervoor gekozen om een verplichting tot het gebruik van een fiscaal kasregistratiesysteem in te voeren.

De controle van de volledigheid van de omzet bij ondernemingen op Curaçao vormt één van de belangrijkste activiteiten van het controleapparaat van de Stichting Overheids Belastingaccountantsbureau (de controle-autoriteit). Op deze manier kan de aangegeven belasting worden getoetst aan de daadwerkelijk verschuldigde belasting; niet alleen voor zover het de omzetbelasting betreft, maar ook ten aanzien van de winst- of inkomstenbelasting. Een

---

<sup>4</sup> P.B. 2013, no. 63

<sup>5</sup> P.B. 2012, no.70

belangrijk instrument bij de vastlegging van de omzet is de kasregistratie. De registratie van de omzet kan op verschillende manieren plaatsvinden. Die registratie kan handmatig, mechanisch of geautomatiseerd zijn. Bij het onderhavige landsbesluit wordt een fiscaal kasregistratiesysteem geïntroduceerd dat in beginsel voor alle kasregistratieplichtigen zal gaan gelden. Dit betreft de administratieplichtigen die verplicht zijn om ter zake van hun leveringen en diensten een kassabon uit te reiken.

Het is de bedoeling dat kasregistratieplichtigen verplicht gebruik gaan maken van een dergelijk fiscaal kasregistratiesysteem. Het doel van dit systeem is een betere vastlegging van de volledigheid van de omzet, hetgeen moet leiden tot efficiëntere en effectievere uitvoering van boekenonderzoeken. De invoering van deze verplichting moet het (bewust dan wel onbewust) onvolledig aangeven van de behaalde omzet tegengaan en zal naar verwachting een positief resultaat hebben op de belastingopbrengsten.

Een fiscaal kasregistratiesysteem moet bonnen kunnen uitprinten waarvan de inhoud ook in een digitale verzegelde database (chip) in het kasregistratiesysteem wordt vastgelegd. Op deze wijze wordt de volledige geregistreerde omzet op de chip in het kasregistratiesysteem vastgelegd. Het belang van de printer is hierin gelegen dat iedere kasregistratieplichtige een bon aan de klant afgeeft. De bon kan dus voor controledoelinden worden gebruikt. Het voornaamste doel van de verplichte kasregistratie is echter - zoals hiervoor reeds is opgemerkt - een betere en volledige vastlegging van de omzet, hetgeen moet leiden tot efficiëntere en effectievere uitvoering van boekenonderzoeken.

Bij ministeriële regeling met algemene werking wordt bepaald aan welke eisen een fiscaal kasregistratiesysteem moet voldoen. Kasregistratiesystemen die voldoen aan die eisen worden door de controle-autoriteit toegelaten. De toelating wordt schriftelijk vastgelegd door de controle-autoriteit. De leverancier van fiscale kasregistratiesystemen kan vervolgens een dergelijk toegelaten fiscaal kasregistratiesysteem bestellen. Door middel van het tonen van de aankoopfactuur, zijnde de zogenaamde "Bill of Lading" van de invoer van de fiscale kasregistratiesystemen door de leverancier, ontvangt deze van de controle-autoriteit een sticker met daarop een kassa-identificatienummer. De leverancier brengt deze sticker aan op het fiscale kasregistratiesysteem. Vervolgens zal het fiscale kasregistratiesysteem door een gekwalificeerde installateur bij de kasregistratieplichtige worden geïnstalleerd en verzegeld. Indien een kasregistratieplichtige reeds over een fiscaal kasregistratiesysteem beschikt dat aan de gestelde eisen voldoet, wordt de sticker met het kassa-identificatienummer door de controle-autoriteit aangebracht.

#### *Financiële paragraaf*

In het project "kasregistratiesystemen" is een totaal bedrag van NAf 11,5 miljoen geïnvesteerd. Dit bedrag is toereikend geweest. De uitvoering van de kasregistratie is gereed voor de start per 1 oktober 2014. Met het budget van NAf. 11,5 mln. zijn de volgende deelprojecten bekostigd:

- Implementatie (project management, bijstand wetgeving en procedures, technische ondersteuning, zoals het aanpassen van IT-systemen van de Inspectie, Ontvanger en Stichting Overheids Belastingaccountantsbureau, consultancy en arbeidskosten);
- Reclame / publiciteit en voorlichting (media, karnaval, drukwerk, vervoerskosten, diversen, etc.);
- Aanschaf fiscale kasregistratiesystemen (1400 kassa's en 600 printers) en
- Uitvoering (servicekosten, extra uitgaven voor hardware, communicatie, bijstand, etc.).

Na de invoeringsdatum zullen de kosten bestaan uit het houden van reguliere controles. Deze passen binnen de jaarlijkse reguliere subsidie die aan de Stichting BelastingAccountantsBureau (BAB) wordt verstrekt.



De invoering van een verplicht fiscaal kasregistratiesysteem zal een positieve invloed op de belastingopbrengsten hebben. In het kader van het project “kasregistratiesystemen” zijn waarnemingen ter plaatse ingesteld binnen het segment toko’s en minimarkets. Op grond van de bevindingen tijdens deze waarnemingen ter plaatse is gebleken, dat circa 60% van de omzet fiscaal niet wordt verantwoord. Op grond van een analyse van deze informatie, kan de conclusie worden getrokken dat binnen dit segment jaarlijks NAF 5,1 miljoen aan omzetbelasting niet wordt verantwoord. Op grond van de bekende brutowinstmarges kan hier aan worden toegevoegd, dat ook aan inkomsten- en winstbelasting jaarlijks circa NAF 5,0 miljoen wordt verzwegen. In totaal derhalve een jaarlijkse derving van ruim NAF 10,0 miljoen, alleen al binnen het segment toko’s en minimarkets. Voor de overige sectoren, voor wie eveneens een algemene verplichting tot gebruik van een fiscaal kasregistratiesysteem zal gelden, heeft tot op heden geen specifiek onderzoek naar de derving van belastingopbrengsten plaatsgevonden. Op grond van algemene controlegegevens is een derving van circa 10% binnen deze segmenten zeer reëel. Uitgaande van de bekende omzetgegevens, is een schatting van de derving binnen deze segmenten van tussen de NAF 5,0 en NAF 10,0 miljoen per jaar behoudend. Als gevolg van het invoeren van een verplichting tot het gebruik van fiscale kasregistratiesystemen, zullen de verantwoorde belastingopbrengsten toenemen. Het gaat daarbij om de opbrengsten van zowel de omzetbelasting, als de inkomsten- en winstbelasting. Door de uitgestelde invoering van de algemene verplichting om een fiscaal kasregistratiesysteem te gebruiken, zullen de belastingopbrengsten vertraagd toenemen. Na de invoering is echter een jaarlijkse meeropbrengst van circa NAF 15,0 miljoen te verwachten. De fiscale kasregistratiesystemen, gecombineerd met gerichte controles, blijvend voor een jaarlijkse meeropbrengst van belastinginkomsten zullen zorgen.

#### *Eerdere adviezen Raad van Advies en Sociaal Economische Raad*

In de adviezen van de Raad van Advies (hierna: RvA) van 19 mei 2011, no. RA/16-11-LV, en de Sociaal Economische Raad (hierna: SER) van 20 april 2011, no. 076/2011-SERCUR, inzake de ontwerp-Landsverordening belastingvoorzieningen 2011, zijn met betrekking tot artikel 43, tiende lid, van de ALL, vooruitlopend op het Landsbesluit kasregistratiesystemen reeds enkele opmerkingen geplaatst.

De RvA heeft in zijn advies opgemerkt dat bij de keuze voor een bepaalde regeling ernaar gestreefd moet worden de lasten voor burgers, bedrijven en instellingen zoveel mogelijk te beperken. Daarbij heeft hij voorts opgemerkt dat het verplicht stellen van een fiscaal kasregistratiesysteem kosten met zich brengt die in het bijzonder het midden- en kleinbedrijf zullen treffen.

De SER heeft in zijn advies gesteld dat de invoering van het verplicht gebruik van een fiscaal kasregistratiesysteem, in het bijzonder voor een kleine ondernemer/eenmanszaak, leidt tot een grotere bureaucratische last en hogere kosten als gevolg van de aanschaf en het onderhoud van het verplicht aan te schaffen fiscaal kasregistratiesysteem.

In dit verband is door de regering het volgende naar voren te worden gebracht. De invoering van het verplicht gebruik van een fiscaal kasregistratiesysteem is een nieuwe administratieve verplichting. Aan een extra administratieve last kan dan ook niet geheel worden ontkomen. Dit is inherent aan het invoeren van een aanvullende administratieve verplichting. Deze last zal overigens tot een minimum beperkt blijven. Bij het op de juiste wijze hanteren van het fiscaal kasregistratiesysteem worden de voor de heffing van de belasting relevante gegevens immers allen opgeslagen in de (chip van de) verplicht gestelde printer. Die gegevens kunnen zeer eenvoudig "uitgelezen" worden. De extra administratieve last zal wat dat betreft dus beperkt

zijn. Voorts streeft de regering ernaar de aanschafkosten van een fiscaal kasregistratiesysteem tot een minimum te beperken. Door de controle-autoriteit zijn inmiddels kosteloos fiscale kasregistratiesystemen ter beschikking gesteld. Getracht is om de fiscale kasregistratiesystemen zo veel mogelijk bij administratieplichtigen te plaatsen voor wie de financiële last op dit moment te zwaar is. Ter zake van de aanschaf van een fiscaal kasregistratiesysteem kan een administratieplichtige uiteraard gebruik maken van de bestaande mogelijkheden tot investeringsaftrek en afschrijving.

De SER heeft in voornoemd advies tevens gesteld dat ook elektronische kasregistratiesystemen niet garanderen dat de volledige omzet van de ondernemer wordt aangegeven. Daarvan is de regering zich terdege bewust. Met het invoeren van een fiscaal kasregistratiesysteem wordt ook niet een absoluut sluitend systeem nagestreefd. Het voornaamste doel is dat met behulp van dit systeem de volledigheid van de omzet beter wordt vastgelegd. Daardoor moet de Stichting Overheids Belastingaccountantsbureau haar onderzoeken efficiënter en effectiever kunnen uitvoeren. Dit heeft tot gevolg dat meer belastingopbrengsten zullen worden gegenereerd. Dat bij de invoering van een nieuw verplicht gesteld fiscaal kasregistratiesysteem alsnog omzet buiten de boeken wordt gehouden, kan uiteraard niet worden uitgesloten. Enkele jaren geleden is in de Dominicaanse Republiek een vergelijkbaar fiscaal kasregistratiesysteem ingevoerd. Aldaar stemmen de behaalde resultaten tot grote tevredenheid<sup>6</sup>.

In het advies van de SER wordt tenslotte opgemerkt dat in Nederland is geconstateerd dat door middel van bepaalde afroomodules omzet voor de belastingdienst verborgen kan worden gehouden. Met die handelwijze is de regering bekend. In Nederland worden overigens geen fiscale kasregistratiesystemen gebruikt. Met de verzegeling van het kasregistratiesysteem wordt de manipulatie van de chip geminimaliseerd. Manipulatie zal echter vermoedelijk niet helemaal voorkomen kunnen worden. Daarmee zal bij de controle op de kasregistratiesystemen rekening worden gehouden, mogelijk door de inzet van specialisten op dat gebied.

Op 13 juli 2012 heeft de RvA de regering inzake het Landsbesluit kasregistratiesystemen van advies voorzien (RvA no. RA/19-12-LB). Bij de inhoudelijke opmerkingen adviseerde de RvA op pagina 3, onder punt 4, om het begrip “administratieplichtige” in artikel 1 te omschrijven als een ondernemer als bedoeld in artikel 44, zesde lid, (thans artikel 44a, eerste lid) van de ALL. De regering heeft besloten om dit advies van de RvA niet over te nemen, omdat het gebruik van het begrip “ondernemer” in artikel 44 van de ALL op een omissie berust. Artikel 44 van de ALL is bij de invoering van de ALL overgenomen uit de Landsverordening omzetbelasting 1999<sup>7</sup>. Daarbij is ten onrechte het omzetbelastingbegrip “ondernemer” niet vervangen door het in de ALL gehanteerde begrip “administratieplichtige”. Deze omissie zal bij een toekomstige wijziging van de ALL worden gecorrigeerd. Vooruitlopend hierop acht de regering het hanteren van het begrip “ondernemer” in dit landsbesluit niet wenselijk. Desondanks deelt de regering wel de mening van de RvA dat de toegankelijkheid van het landsbesluit is gebaat bij een uniform begrip voor de doelgroep. Om deze reden heeft de regering het begrip “kasregistratieplichtige” geïntroduceerd en in artikel 1 gedefinieerd. Bij de Landsverordening tot aanpassing van de omzetbelasting, het formele belastingrecht en aanverwante belastinglandsverordeningen is de terminologie in de artikelen 44 en 44a van de ALL conform het bovenstaande voornemen aangepast.

De SER heeft de regering op 17 september 2012 inzake het Landsbesluit kasregistratiesystemen van advies voorzien (Ref.nr.: 186/2012-SER). In zijn advies vroeg de SER in het bijzonder

---

<sup>6</sup> Bron: Impresoras Fiscales: La experiencia Dominicana, DGII, Dominican Republic, 2011.

<sup>7</sup> P.B.2013, no. 53.

aandacht voor de mogelijkheden om de aanschaf van fiscale kasregistratiesystemen (fiscaal) te faciliteren, dan wel om alle kasregistratieplichtigen kosteloos een fiscaal kasregistratiesysteem ter beschikking te stellen. De regering merkte naar aanleiding daarvan op, dat het kosteloos ter beschikking stellen van een fiscaal kasregistratiesysteem aan alle kasregistratieplichtigen niet aan de orde is. Niet alleen zijn de financiële middelen hiervoor ontoereikend, het betreft bovendien een administratieve verplichting die in beginsel voor rekening van de administratieplichtige komt. In verband met het feit dat specifieke administratieplichtigen in de periode november 2012 tot en met december 2013 aangewezen konden worden om al een fiscaal kasregistratiesysteem te gebruiken en gelet op de financiële positie van deze aangewezen administratieplichtigen, heeft de regering besloten om deze administratieplichtigen tegemoet te komen door een basismodel fiscaal kasregistratiesysteem ter beschikking te stellen. Voor wat betreft de administratieplichtigen die thans verplicht gebruik dienen te maken van een fiscaal kasregistratiesysteem, is de regering van mening dat deze administratieplichtigen voldoende tijd hebben gehad om zich op de verplichting om een fiscaal kasregistratiesysteem te gebruiken hebben kunnen voorbereiden. Dit geldt ook voor de financiële investeringen die hiermee verband houden. Daarnaast beschikt een groot aantal administratieplichtigen die nu pas een fiscaal kasregistratiesysteem hoeven te gebruiken, thans al over een kassasysteem dat aan de gestelde voorwaarden voldoet. Voor deze administratieplichtigen is de investering derhalve beperkt tot de aanschaf van een fiscale printer, waarvoor de aanschafkosten relatief gering zijn. In dit verband wijst de regering bovendien op de reeds bestaande mogelijkheden om de aanschaf van fiscale kasregistratiesystemen fiscaal te faciliteren. Het gaat dan om de bestaande mogelijkheid om de kosten van aanschaf middels afschrijvingen en de investeringsaftrek ten laste van het bedrijfsresultaat te brengen. Binnen het budget is, conform het verzoek van de SER, wel gekeken naar de mogelijkheid om gedurende een beperkte periode aan startende ondernemers en ondernemers die de investering niet (geheel) kunnen opbrengen een basismodel ter beschikking te stellen. De regering hecht er echter aan om te benadrukken, dat de aanschaf van een fiscaal kasregistratiesysteem uiteindelijk de verantwoordelijkheid van de ondernemer is en tot zijn reguliere bedrijfskosten behoort.

Adviezen Raad van Advies en Sociaal Economische Raad op het onderhavige besluit  
Op 20 juni 2014 heeft de SER advies uitgebracht inzake het onderhavige landsbesluit (Ref.nr.: 094/2014-SER). Het advies van de SER is voor de regering aanleiding geweest om het ontwerp, de Nota van toelichting en de concept-ministeriële regelingen formeel belastingrecht en fiscale kasregistratiesystemen aan te passen. Voor zover noodzakelijk zal hierna nog op het door de SER uitgebrachte advies worden gereageerd.

In zijn advies wordt door de SER in de eerste plaats gewezen op de de (on)volledigheid van het adviesverzoek. Daar is nota van genomen.

De SER wijst voorts op de complexiteit van de wetgeving op het gebied van de fiscale kasregistratiesystemen. Door de regering wordt deze complexiteit eveneens onderkend, maar tevens wordt opgemerkt dat deze complexiteit wordt veroorzaakt door de (maatschappelijke) wens, mede ook door de SER geuit, om uitzonderingen op het verplicht gebruik van een fiscaal kasregistratiesysteem te introduceren. De introductie van uitzonderingen leidt per definitie echter tot complexere wetgeving. In dit geval acht de regering deze complexiteit echter te rechtvaardigen, met name vanwege het feit dat de thans voorgestelde regelgeving beter aansluit bij de dagelijkse praktijk in Curaçao. Met de SER is de regering het eens, dat een goede voorlichting over de inhoud en strekking van de regelgeving noodzakelijk is.

De door de SER naar voren gebrachte opvatting, dat de voorgestelde regeling door de vele uitzonderingen meer mogelijkheden biedt tot het ontwijken van (omzet)belasting, wordt door de

regering niet onderschreven. Juist door het bieden van maatwerk op het gebied van de kassabonvereisten voor de diverse groepen administratieplichtigen die de Curaçaose samenleving rijk is, wordt de mogelijkheid tot het ontwijken van belasting beperkt. Het verplicht stellen van het gebruik van een fiscaal kasregistratiesysteem aan groepen administratieplichtigen die hier vanuit de aard van hun activiteiten niet aan kunnen voldoen, werkt juist contraproductief. Door aan deze groepen administratieplichtigen andere eisen met betrekking tot de kassabonverplichtingen te stellen, is een betere controle – zowel door de overheid als door de burger – mogelijk.

Naar aanleiding van de opmerkingen van de SER ten aanzien van de taxichauffeurs, de verkoop en reparatie van motorrijtuigen en boten en de ambulante handel zijn de Ministeriële regeling fiscale kasregistratiesystemen en de Ministeriële regeling formeel belastingrecht aangepast.

De regering is het met de SER eens dat inspanningen moeten worden geleverd tot verbetering van het nalevingsgedrag van belastingplichtigen in wat wordt genoemd de informele sector. Het verbeteren van de belastingmoraal en het tegengaan van belastingontwijking blijft voor de regering een speerpunt op fiscaal gebied.

Met betrekking tot de bevoegdheid om een beschikking in de zin van artikel 4 (toelating fiscaal kasregistratiesysteem) en artikel 5 (aanwijzing gekwalificeerde installateur) af te geven, merkt de SER op dat onduidelijk is aan wie deze bevoegdheid toekomt. Voor wat betreft artikel 5 is de regering dit met de SER eens. Om deze reden is de tekst van artikel 5 aangepast, zodat duidelijk is dat de aanwijzing door de controle-autoriteit plaatsvindt. Een aanpassing van artikel 4 is naar de mening van de regering echter niet noodzakelijk, aangezien in het eerste lid al expliciet is bepaald dat de toelating door de controle-autoriteit geschiedt.

Naar aanleiding van de opmerkingen van de SER met betrekking tot de financiële paragraaf is in die paragraaf in aanvulling op de verwachting dat de op de begroting gereserveerde middelen toereikend zullen zijn, ook tot uitdrukking gebracht dat die toereikendheid (vanzelfsprekend) tussentijds zal worden getoetst.

In de Nota van toelichting wordt uitgebreid ingegaan op de strafbaarstelling, waarbij het onderscheid tussen overtredingen en misdrijven wordt besproken. De SER is van mening dat dit onderscheid niet in de Nota van toelichting moet worden gemaakt, maar dat de wettelijke bepaling hierin duidelijk moet zijn. De regering constateert dat hier sprake van een misverstand moet zijn. Het wettelijke kader biedt middels artikel 52 van de ALL de mogelijkheid om bepaalde overtredingen bij landsbesluit vast te stellen. In artikel 10 is van deze mogelijkheid gebruik gemaakt. Niet-nakoming van de in artikel 10 genoemde verplichtingen kwalificeert als een overtreding. Daarnaast kwalificeert het niet voldoen aan een aantal andere in het landsbesluit opgenomen verplichtingen als een misdrijf. Die laatstbedoelde strafbaarstelling is echter niet in (artikel 10 van) het landsbesluit geregeld, maar in artikel 49, eerste lid, onderdeel j, van de ALL. In de Nota van toelichting wordt bij de toelichting op artikel 10 volledigheidshalve ook ingegaan op die strafbaarstelling als misdrijf.

De regering ziet op dit moment geen reden om voor de inwerkingtreding een andere datum dan 1 oktober 2014 te kiezen. Met de voorbereidingen voor de implementatie, zoals het ontwikkelen, drukken en verspreiden van de vereiste documenten, is reeds een begin gemaakt. Er is ook een uitgebreide informatie- en voorlichtingscampagne opgezet. De diverse belangengorganisatie zijn al uitgebreid ingelicht. Op radio en televisie en in de overige media is er en zal er nog uitgebreid voorlichting worden gegeven aan de samenleving. De informatie- en voorlichtingscampagne zal in de aanloop naar 1 oktober 2014 in intensiteit toenemen.

De mogelijkheid van vervanging van het huidige cumulatieve stelsel waarmee de omzetbelasting wordt geheven, houdt de regering in beraad en onderzoek. In de memorie van toelichting bij de Landsverordening tot aanpassing van de omzetbelasting, het formele

belastingrecht en aanverwante belastinglandsverordeningen<sup>8</sup>, is door de toenmalige regering al aangegeven dat mogelijkheden worden gezien voor het op termijn (al dan niet stapsgewijs) doorvoeren van een vervanging door een stelsel waarbij (gedeeltelijk) aftrek van voorbelasting mogelijk wordt, bijvoorbeeld een btw-systeem.

Op 27 augustus 2014 heeft de RvA advies uitgebracht op het onderhavige landsbesluit ((RvA no. RA/20/20-14-LB).

In de artikelen 44 en 44a van de ALL is geregeld de wettelijke verplichting van een administratieplichtige om aan afnemers een factuur uit te reiken en de mogelijkheid om voor groepen administratieplichtigen een uitzondering te maken in de zin dat, in de plaats van een factuur, een kassabon aan de afnemer moet worden uitgereikt. Het onderhavige ontwerp-besluit regelt de plicht om kassabonnen uit te reiken met gebruikmaking van een fiscaal kasregistratiesysteem en ook de mogelijkheid om van die plicht ontheffing te verlenen. De RvA is (evenals de SER in zijn advies d.d. 20 juni 2014 Ref. nr. 094/2014-SER) van mening dat het ontwerp door die uitzonderingen op de hoofdregel van het uitreiken van een factuur, bijzonder complex is en kan leiden tot verwarring bij de administratieplichtigen maar ook bij degenen die belast worden met de uitvoering en handhaving van deze regeling. De Raad verwijst hierbij naar aanwijzing 8, eerste lid van de Aanwijzingen voor de regelgeving (hierna: AWR) waarin omwille van de handhaafbaarheid van een regeling wordt bepaald dat uitzonderingsbepalingen in een regeling tot een minimum moeten worden beperkt. De RvA adviseert de regering de uitzonderingen die krachtens het onderhavige ontwerpbesluit op de hoofdregel worden gemaakt zoveel mogelijk te beperken. Daarnaast adviseert de Raad de voorgestelde regeling bij de administratieplichtigen en hun afnemers bekend te maken door middel van een uitgebreide informatie en voorlichtingscampagne vóór de inwerkingtreding van het landsbesluit en de daarop berustende uitvoeringsregelingen.

De regering onderkent de door de RvA geschetste complexiteit, maar acht die complexiteit te rechtvaardigen. Verwezen zij naar de hierboven voor wat betreft dit aspect gegeven reactie van de regering op het advies van de SER d.d. 20 juni 2014 Ref. nr. 094/2014-SER.

De RvA merkt op dat in het voorgestelde artikel 8, eerste lid, de verplichting van de kasregistratieplichtige is opgenomen om het fiscale kasregistratiesysteem op zodanige wijze te gebruiken en te onderhouden dat het onafgebroken deugdelijk functioneert. Volgens de RvA wordt in de tweede volzin van genoemd artikellid van het ontwerp beschreven wat onder deugdelijk functioneren van een fiscaal registratiesysteem moet worden verstaan. Van deugdelijk functioneren van een fiscaal kasregistratiesysteem is sprake indien alle door de kasregistratieplichtige verrichte transacties volledig en op de juiste wijze in het fiscaal kasregistratiesysteem worden opgeslagen. Dat houdt volgens de RvA in dat ook de software en het door de installateur geïnstalleerde (steeds) deugdelijk moeten (blijven) functioneren. De RvA is van oordeel dat de kasregistratieplichtige verantwoordelijk wordt gesteld voor het deugdelijk functioneren van het fiscaal kasregistratiesysteem terwijl hij geen enkele mogelijkheid heeft om dat blijvend te kunnen controleren. De RvA is van oordeel dat de kasregistratieplichtige slechts verantwoordelijk kan worden gesteld voor wat onder zijn invloedssfeer valt en waar hij zeggenschap over heeft. De RvA adviseert de regering artikel 8, eerste lid van het ontwerp met inachtneming van het bovenstaande aan te passen.

De regering kan zich niet vinden in dat advies van de RvA. In de tweede volzin van artikel 8, eerste lid, is opgenomen dat het fiscaal kasregistratiesysteem deugdelijk functioneert indien alle

---

<sup>8</sup> P.B. 2013, no. 51

door de kasregistratieplichtige verrichte transacties volledig en op de juiste wijze in het fiscaal kasregistratiesysteem worden opgeslagen. Op het moment dat de kasregistratieplichtige constateert dat het fiscaal kasregistratiesysteem technisch niet deugdelijk functioneert, dient hij de procedure te volgen zoals bepaald in artikel 8, tweede lid. Zijn verantwoordelijkheid beperkt zich tot het constateren van het gebrek en het nemen van voorgeschreven stappen. Hij wordt zelf niet betrokken bij het technische deel (installatie van software etc.). Zijn aandeel en verantwoordelijkheid beperkt zich tot het de juiste wijze opslaan van de verrichte transacties.

Met de overige opmerkingen van de RvA is rekening gehouden in het ontwerp.

### *Artikelsgewijze toelichting*

#### Artikel 1

In dit artikel zijn de definities van een aantal relevante begrippen opgenomen. Voor zover de gegeven definitie een nadere toelichting behoeft, is deze hierna opgenomen.

Onder het begrip controle-autoriteit moet worden verstaan: de Stichting Overheids Belastingaccountantsbureau. Deze autoriteit is verantwoordelijk voor het periodiek (laten) controleren van de fiscale kasregistratiesystemen. Tevens is deze autoriteit het bevoegde orgaan voor het toezicht op en de handhaving van het verplicht gestelde gebruik van het fiscaal kasregistratiesysteem.

Onder het begrip fiscale kasregistratiesysteem moet worden verstaan: een kassa met een geïntegreerde printer danwel de combinatie van een kassa met een separate printer, voorzien van een fiscaal geheugen. Dit fiscaal geheugen is verzegeld en ingebouwd en kan niet worden verwijderd zonder onherstelbare schade aan het systeem aan te brengen. Een fiscaal kasregistratiesysteem kan dus zowel bestaan uit een kassa met een geïntegreerde printer als uit twee losse componenten, een kassa en een separate printer. Tot de tweede soort behoort ook een Point Of Sale (POS) systeem.

Onder het begrip kasregistratieplichtige wordt verstaan: een administratieplichtige die ter zake van zijn leveringen of diensten middels een fiscaal kasregistratiesysteem een kassabon dient uit te reiken. Het gaat hierbij om administratieplichtigen wiens activiteiten geheel of gedeeltelijk bestaan uit de volgende leveringen of diensten: verstrekken van spijzen en dranken, verkoop van consumentenartikelen (met uitzondering van motorrijtuigen en vaartuigen), reparatie van consumentenartikelen (met uitzondering van motorrijtuigen en vaartuigen) en persoonlijke dienstverlening. Voor zover deze leveringen en diensten worden verricht, dient ter zake een kassabon te worden verstrekt. Op grond van dit landsbesluit, dient deze kassabon middels een fiscaal kasregistratiesysteem te worden uitgereikt. In dit verband wordt nog opgemerkt, dat administratieplichtigen de personen en lichamen zijn als bedoeld in artikel 43, eerste lid, van de ALL. In dat artikel is omschreven wie administratieplichtig zijn voor de heffingen die onder de werkingssfeer van de ALL vallen. Het betreft natuurlijke personen die een bedrijf of beroep uitoefenen (onderdeel a), alsmede lichamen (onderdeel c). Het begrip lichamen is in artikel 2, eerste lid, onderdeel b, van de ALL nader gedefinieerd. Daaronder vallen verenigingen en andere rechtspersonen, vennootschappen en doelvermogens. Natuurlijke personen die inhoudingsplichtig zijn, vallen ook onder het begrip “administratieplichtige” (onderdeel b). Die personen zullen in beginsel niet verplicht worden om een fiscaal kasregistratiesysteem te gebruiken, aangezien zij niet vallen onder de groep administratieplichtigen bedoeld in artikel 44a, eerste lid, van de ALL.

## Artikel 2

De kernbepaling van dit landsbesluit is feitelijk in het eerste lid van dit artikel opgenomen. Op grond van dit artikel dient een kassabon immers middels een fiscaal kasregistratiesysteem te worden uitgereikt. Het betreft dan uiteraard een fiscaal kasregistratiesysteem als bedoeld in dit landsbesluit. Administratieplichtigen die behoren tot de op grond van artikel 44a, eerste lid, van de ALL aangewezen groepen administratieplichtigen, zijn in beginsel dan ook verplicht om een fiscaal kasregistratiesysteem te gebruiken. Zij dienen immers ter zake van hun leveringen en diensten een kassabon uit te reiken. Zoals bij de definitie van kasregistratieplichtige reeds beschreven, behoren administratieplichtigen wiens activiteiten geheel of gedeeltelijk bestaan uit de volgende leveringen of diensten tot de benoemde groepen: verstrekken van spijzen en dranken, verkoop van consumentenartikelen (met uitzondering van motorrijtuigen en vaartuigen), reparatie van consumentenartikelen (met uitzondering van motorrijtuigen en vaartuigen) en persoonlijke dienstverlening. De verplichting om een kassabon uit te reiken en daarmee de verplichting om een fiscaal kasregistratiesysteem te gebruiken, is overigens beperkt tot de genoemde leveringen en diensten.

In het tweede lid is de mogelijkheid opgenomen, om een ontheffing voor het gebruik van een fiscaal kasregistratiesysteem te verlenen. Gelet op het feit dat de aangewezen groepen administratieplichtigen zeer ruim zijn omschreven, bestaat de mogelijkheid dat de verplichting om een fiscaal kasregistratiesysteem te gebruiken voor een aantal administratieplichtigen niet mogelijk of uit oogpunt van bedrijfsvoering onevenredig nadelig is. Om deze reden wordt in het tweede lid de mogelijkheid aan de Minister van Financiën geboden om ontheffingen te verlenen. Aan deze ontheffing kunnen voorwaarden en beperkingen worden verbonden. Dit om een juiste en volledige vastlegging van de gerealiseerde omzet te garanderen en verwarring bij de afnemer over een juiste fiscale handelwijze door de administratieplichtige te voorkomen. In het geval van een ontheffing blijft de plicht bestaan tot het uitreiken van een kassabon.

## Artikel 3

Op grond van dit artikel wordt bij ministeriële regeling met algemene werking, bepaald aan welke eisen een fiscaal kasregistratiesysteem moet voldoen. Hierbij moet onder meer worden gedacht aan algemene technische vereisten, hardware specificaties, eisen met betrekking tot de elektronische journaals, (het geheugen van) de printer, de beveiliging alsmede de programmeercapaciteiten.

## Artikel 4

Een fiscaal kasregistratiesysteem dat voldoet aan de eisen, zoals nader omschreven in de krachtens artikel 3 uitgevaardigde ministeriële regeling met algemene werking, kan op schriftelijk verzoek van een leverancier of van een administratieplichtige door de controle-autoriteit worden toegelaten.

Voor controle-doeleinden en om de continuïteit van een fiscaal kasregistratiesysteem te garanderen, is het wenselijk om voorwaarden en verplichtingen aan een toelating te verbinden. Het zal hierbij in de eerste plaats gaan om een verplichting om, al dan niet op verzoek van de controle-autoriteit, een overzicht te verstrekken van de verkochte fiscale kasregistratiesystemen. Uit dit overzicht zal in ieder geval informatie over de kasregistratieplichtige, het kassa-identificatienummer en de verzegeling moeten blijken. Aan een gekwalificeerde installateur zal, op grond van artikel 5, een soortgelijke verplichting worden opgelegd. Daarnaast kunnen aan de een toelating verplichtingen ten aanzien van de installatie en het onderhoud van een fiscaal

kasregistratiesysteem worden opgelegd. In dit verband is het bijvoorbeeld van belang, dat een gekwalificeerde installateur beschikbaar is, om het voor toelating verzochte fiscale kasregistratiesystemen te installeren en indien nodig te repareren.

De procedure waarmee wordt beoordeeld of een fiscaal kasregistratiesysteem aan de gestelde vereisten voldoet, wordt door de controle-autoriteit vastgesteld. Uiteraard dient deze procedure een objectief oordeel over het fiscaal kasregistratiesysteem te vellen.

Op het verzoek om een fiscaal kasregistratiesysteem toe te laten, beslist de controle-autoriteit middels een beschikking in de zin van artikel 3, eerste lid, van de Landsverordening administratieve rechtspraak. Tegen deze beschikking staat bezwaar en beroep open.

De controle-autoriteit kan ook zelfstandig besluiten om een fiscaal kasregistratiesysteem toe te laten. Dit fiscaal kasregistratiesysteem dient uiteraard ook aan de eisen, in de ministeriële regeling met algemene werking ter uitvoering van het bepaalde in artikel 3, te voldoen. Dit instrument kan nodig zijn in het geval dat er zich geen verzoeken worden gedaan of dat die wel worden gedaan maar dat die geen betrekking hebben op betaalbare fiscale kasregistratiesystemen. Ook kan worden gedacht aan de mogelijkheid dat met betrekking tot fiscale kasregistratiesystemen die een relevant aandeel hebben in het totale gebruik, geen verzoek voor toelating wordt ingediend.

Indien een fiscaal kasregistratiesysteem aan de gestelde eisen voldoet en door de controle-autoriteit is toegelaten, wordt het fiscaal kasregistratiesysteem van een kassa-identificatienummer voorzien. Dit unieke nummer, dat ook op de kassabonnen wordt geprint, wordt middels een sticker op het fiscaal kasregistratiesysteem aangebracht. Een op het fiscaal kasregistratiesysteem aangebracht kassa-identificatienummer mag niet worden verwijderd.

#### Artikel 5

De programmering van een fiscaal kasregistratiesysteem vergt zeer specialistische kennis van de hard- en software van het fiscaal kasregistratiesysteem. Om deze reden is in dit artikel bepaald, dat de installatie, deïnstallatie, wijziging of reparatie van een fiscaal kasregistratie uitsluitend door een gekwalificeerde installateur mag plaatsvinden. In deze gevallen dient immers een aanpassing aan het fiscaal kasregistratiesysteem plaats te vinden.

Onder een gekwalificeerde installateur wordt verstaan een installateur die voldoet aan de door de controle-autoriteit vastgestelde eisen van vakbekwaamheid en integriteit. Hiermee wordt voorkomen dat een fiscaal kasregistratiesysteem op een onjuiste wijze wordt geprogrammeerd of anderszins niet deugdelijk kan functioneren. Een gekwalificeerde installateur zal meestal een nauwe band met een leverancier hebben, aangezien producenten van fiscale kasregistratiesystemen veelal verplichten dat een leverancier over een gekwalificeerde installateur beschikken. Installateurs kunnen ook zijn verbonden aan producenten.

Een gekwalificeerde installateur wordt door de controle-autoriteit, middels een beschikking in de zin van artikel 3, eerste lid, van de Landsverordening administratieve rechtspraak, aangewezen. Tegen deze beschikking staat bezwaar en beroep open.

#### Artikel 6

Door de controle-autoriteit wordt een overzichtsregister bijgehouden en gepubliceerd. In het overzichtsregister worden de toegelaten fiscale kasregistratiesystemen en gekwalificeerde installateurs vermeld, zodat duidelijk is welke fiscale kasregistratiesystemen zijn toegelaten en welke installateurs aan de door de controle-autoriteit gestelde eisen van vakbekwaamheid en integriteit voldoen. Publicatie zal in ieder geval plaatsvinden via de website van de controle-autoriteit, maar kan ook via lokale dagbladen of brochures plaatsvinden. De controle-autoriteit



draagt er zorg voor dat het overzichtsregister actueel is en verstrekt op verzoek een afschrift van het meest actuele overzichtsregister.

In het overzichtsregister worden ook de voorwaarden en verplichtingen die aan een toelating worden gesteld en de eisen van vakbekwaamheid en integriteit die aan een gekwalificeerde installateur worden gesteld opgenomen. Door publicatie in het overzichtsregister is het duidelijk aan welke voorwaarden en eisen een gekwalificeerde installateur moet voldoen.

De procedure waarmee wordt beoordeeld of een fiscaal kasregistratiesysteem aan de gestelde eisen voldoet, wordt op verzoek verstrekt. De reeds geldende praktijk wordt hiermee in het landsbesluit vastgelegd. Gelet op het specifieke karakter van de procedure is publicatie in het overzichtsregister niet wenselijk.

#### Artikel 7

Bij de installatie van een fiscaal kasregistratiesysteem wordt door of namens de controle-autoriteit een verzegeling aangebracht. Namens de controle-autoriteit wordt de verzegeling door de gekwalificeerde installateur aangebracht. Met de verzegeling moet fraude met de chip van het fiscaal kasregistratiesysteem worden voorkomen. De controle-autoriteit verstrekt voor elk toegelaten fiscaal kasregistratiesysteem een zegel.

Het zegel mag niet worden verbroken of verwijderd. Dit is de verantwoordelijkheid van de kasregistratieplichtige. Is de verzegeling verbroken of verwijderd, dan voldoet het fiscaal kasregistratiesysteem niet langer aan de eisen waaraan het op grond van dit landsbesluit dient te voldoen.

#### Artikel 8

Op grond van dit artikel is de kasregistratieplichtige gehouden het fiscaal kasregistratiesysteem op zodanige wijze te onderhouden dat het fiscaal kasregistratiesysteem onafgebroken deugdelijk functioneert. De term deugdelijk houdt in dat het systeem zodanig functioneert dat alle door de kasregistratieplichtige verrichte transacties volledig en op de juiste wijze in het fiscaal kasregistratiesysteem worden opgeslagen, zodat de voor de heffing van de belastingen van belang zijnde gegevens hieruit duidelijk blijken.

In het tweede lid is bepaald, dat de kasregistratieplichtige, indien het fiscaal kasregistratiesysteem op enig moment niet deugdelijk functioneert, verplicht is om de datum en het tijdstip waarop het fiscaal kasregistratiesysteem niet langer deugdelijk functioneert in zijn administratie vast te leggen. Hiervoor kan het zogenoemde inspectieboek worden gebruikt. Het inspectieboek wordt bij een fiscaal kasregistratiesysteem verstrekt en dient om aantekeningen over het functioneren van het fiscaal kasregistratiesysteem te maken. Van het niet deugdelijk functioneren van een fiscaal kasregistratiesysteem is niet alleen sprake bij een defect, maar ook ingeval van stroomuitval of –onderbreking.

Vanaf het moment dat het fiscaal kasregistratiesysteem niet langer deugdelijk functioneert, dient de kasregistratieplichtige ter zake van zijn leveringen en diensten een handmatige kassabon uit te reiken. Dit dient te geschieden op een door de controle-autoriteit vastgesteld model kassabon. Op deze kassabon zijn de diverse rubrieken reeds voorgedrukt, zodat de kasregistratieplichtige slechts de relevante gegevens hoeft in te vullen. Een afschrift van een handmatig uitgereikte kassabon dient de kasregistratieplichtige uiteraard in zijn eigen administratie te bewaren. Gelet op de verplichting om bij het niet deugdelijk functioneren van het fiscaal kasregistratiesysteem een door de controle-autoriteit voorgeschreven kassabon uit te reiken, betekent dat de kasregistratieplichtige altijd over een voorraad van deze kassabonnen dient te beschikken.

De kasregistratieplichtige dient een defect fiscaal kasregistratiesysteem onverwijld te laten

repareren door een gekwalificeerde installateur. Een melding van het defect bij de gekwalificeerde installateur binnen een periode van maximaal 24 uur kan in dit verband in ieder geval als onverwijld worden beschouwd. Voor de bepaling van de termijn waarbinnen de melding van het defect dient te geschieden, gelden de regels van de Algemene termijnenlandsverordening<sup>9</sup>.

Zodra het fiscaal kasregistratiesysteem weer deugdelijk functioneert, is de kasregistratieplichtige gehouden hiervan aantekening te maken in zijn administratie, veelal weer in het inspectieboek. In het derde lid is aangegeven welke gegevens de kasregistratieplichtige moet vermelden.

#### Artikel 9

In dit artikel zijn bepalingen opgenomen voor het geval de kasregistratieplichtige die verplicht is een fiscaal kasregistratiesysteem te gebruiken, zijn onderneming dan wel een daartoe behorend fiscaal kasregistratiesysteem overdraagt. In dat geval dient de kasregistratieplichtige dit onverwijld schriftelijk bij de controle-autoriteit te melden. Deze verplichting geldt dus bijvoorbeeld ook indien een kasregistratieplichtige zijn eenmanszaak inbrengt in een rechtspersoon. Op de melding plaatst de kasregistratieplichtige de in dit artikel genoemde gegevens. Op die manier blijft de controle-autoriteit geïnformeerd over de locatie van het fiscaal kasregistratiesysteem. Indien met de onderneming van de kasregistratieplichtige, of afzonderlijk daarvan, meerdere fiscale kasregistratiesystemen worden overgedragen, worden op de schriftelijke melding evenzoveel kassa-identificatienummers en zegelnummers vermeld. Een en ander is ook van toepassing indien een gedeelte van de onderneming van de kasregistratieplichtige wordt overgedragen.

#### Artikel 10

##### *Overtreding*

In dit artikel is het niet voldoen aan een van de verplichtingen bedoeld in artikel 4, vijfde lid, artikel 5, eerste lid, artikel 8, tweede lid, onderdelen a en c, en derde lid, en artikel 9, als een strafbaar feit aangemerkt. Op grond van artikel 52 van de ALL kan de overtreding van deze bepalingen worden gestraft met een geldboete van ten hoogste de derde categorie.

Een overtreding van deze verplichtingen is afzonderlijk strafbaar gesteld in het landsbesluit, aangezien deze verplichtingen niet kunnen worden aangemerkt als het niet, dan wel niet conform de gestelde eisen uitreiken van een kassabon, een en ander als bedoeld in artikel 44a van de ALL. Daarmee valt het niet nakomen van deze verplichtingen niet onder het bereik van artikel 49, eerste lid, onderdeel j, van de ALL.

De op grond van deze bepaling strafbaar gestelde overtredingen zijn: het verwijderen van een kassa-identificatienummer, het laten installeren, deïnstalleren, wijzigen of repareren door een niet-gekwalificeerde installateur, het niet vastleggen in de administratie en niet onverwijld laten repareren van een niet-deugdelijk functioneren en het niet melden bij de controle-autoriteit van een overdracht van de onderneming of een fiscaal kasregistratiesysteem.

Het niet nakomen van het bepaalde in artikel 2, eerste lid, artikel 7, tweede lid, dan wel artikel 8, eerste en tweede lid, onderdeel b, van dit landsbesluit moet daarentegen wel worden aangemerkt als een misdrijf in de zin van artikel 49, eerste lid, van de ALL.

---

<sup>9</sup> P.B. 2001, no. 27.

Misdrijf

Het niet, dan wel niet conform de in de belastingverordening gestelde eisen uitreiken van een kassabon, is in artikel 49, eerste lid, onderdeel j, van de ALL strafbaar gesteld. Onder "belastingverordening" wordt ook verstaan de ter uitvoering gegeven wettelijke regelingen, waaronder landsbesluiten zoals de onderhavige (artikel 2, eerste lid, letter a, van de ALL). Dit betekent dat aan degene die zijn kassabonnen niet overeenkomstig de verplichtingen in de ALL en dit landsbesluit uitreikt, een strafrechtelijke boete danwel gevangenisstraf kan worden opgelegd. Het niet nakomen van het bepaalde in artikel 2, eerste lid, artikel 7, tweede lid, dan wel artikel 8, eerste en tweede lid, onderdeel b, van dit landsbesluit, valt derhalve onder het bereik van artikel 49, eerste lid, onderdeel j, van de ALL. Bij opzet is artikel 49, tweede lid, van de ALL van toepassing.

Artikel 11

De inwerkingtreding is op 1 oktober 2014 vastgesteld. Met de voorbereidingen voor de implementatie, zoals het ontwikkelen, drukken en verspreiden van de vereiste documenten is reeds begonnen. Er is ook een uitgebreide informatie- en voorlichtingscampagne opgezet. De diverse belangengorganisatie zijn al uitgebreid ingelicht. Op radio en televisie en in de overige media is er en zal er nog uitgebreid voorlichting worden gegeven aan de samenleving. De informatie- en voorlichtingscampagne zal in de aanloop naar 1 oktober 2014 in intensiteit toenemen.

De Minister van Financiën,  
J.M.N. JARDIM